

Revízia usmernení o rizikovom financovaní

Vysvetľujúca poznámka

Navrhované revízie usmernení o rizikovom financovaní¹ priamo súvisia s výsledkami kontroly vhodnosti – komplexným hodnotením politiky, ktorým sa posudzuje, či pravidlá štátnej pomoci, ktoré boli predmetom modernizácie štátnej pomoci, spĺňajú daný účel. Výsledky kontroly vhodnosti sa uvádzajú v pracovnom dokumente útvarov Komisie o kontrole vhodnosti z 30. októbra 2020².

Výsledky kontroly vhodnosti potvrdili, že pravidlá štátnej pomoci týkajúce sa rizikového financovania zavedené v roku 2014 fungovali celkovo dobre a prispeli k riešeniu problému zlyhania trhu, ktoré malým a stredným podnikom v EÚ bránilo pritiahnúť finančné prostriedky potrebné pre ich rast a úspešný rozvoj, bez toho, aby došlo k neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže.

Z kontroly vhodnosti však vyplynula aj potreba ďalšieho zjednodušenia a objasnenia uplatňovania daných pravidiel v záujme ľahšieho zavádzania schém štátnej pomoci, ktoré slúžia na podporu rizikového financovania. Na tento účel sa počíta s týmito kategóriami cielených zmien usmernení o rizikovom financovaní:

- i) zmena usporiadania súčasných ustanovení s cieľom zvýšiť ich zrozumiteľnosť a zjednodušiť ich uplatňovanie vrátane konsolidácie existujúcich požiadaviek týkajúcich sa *ex ante* posúdenia, ktoré sú v súčasnosti rozptýlené v rôznych častiach usmernení (**kategória 1**);
- ii) ďalšie objasnenie špecifického obsahu a úrovne dôkazov potrebných na preukázanie konkrétneho zlyhania trhu alebo inej relevantnej prekážky v prístupe k financovaniu v súlade s existujúcou praxou (**kategória 2**);
- iii) sústredenie usmernení o zlučiteľnosti štátnej pomoci s cieľom predísť ich prekryvaniu s oznámením o pojme štátna pomoc (**kategória 3**);
- iv) zjednodušenie existujúcich formulácií a zosúladenie definícií v záujme ich lepšej konzistentnosti so všeobecným nariadením o skupinových výnimkách bez toho, aby sa zmenila podstata predmetných pravidiel (**kategória 4**).

Ustanovenia usmernení o rizikovom financovaní sú doplnené všeobecným nariadením o skupinových výnimkách³, v ktorom sa stanovujú podmienky zlučiteľnosti *ex ante*, na základe ktorých môžu členské štáty vykonávať opatrenia štátnej pomoci bez predchádzajúcej notifikácie Komisii. Súbežne s revíziou usmernení o rizikovom financovaní Komisia vykonáva cielenú revíziu všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách, ktorá bude zahŕňať aj cielenú zmenu ustanovení uvedeného nariadenia týkajúcich sa rizikového financovania a ktorou sa zabezpečí súlad s revidovanými usmerneniami o rizikovom financovaní.

¹ Usmernenia o štátnej pomoci na podporu rizikových finančných investícií (Ú. v. EÚ C 19 z 22.1.2014, s. 4 – 34).

² Dostupné online na adrese: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/fitness_check_en.html.

³ Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy (Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1), najnovšia zmena: Ú. v. EÚ L 215, 7.7.2020, s. 3 – 6.

Revidované usmernenia o rizikovom financovaní obsahujú tieto ciele zlepšenia:

Kategória 1: zmena usporiadania ustanovení s cieľom zvýšiť ich zrozumiteľnosť a zjednodušiť ich uplatňovanie

- a) Zaviedol sa nový pododdiel 4.1 s cieľom konsolidovať všetky požiadavky súvisiace s *ex ante* posúdením, ktoré sú v súčasných usmerneniach o rizikovom financovaní rozptýlené vo viacerých pododdieloch. Vďaka tejto zmene sa zefektívni štruktúra usmernení o rizikovom financovaní a členské štáty tak zároveň získajú jasnejšie informácie.
- b) Zrevidoval sa oddiel 4 usmernení o rizikovom financovaní venovaný posúdeniu zlučiteľnosti, ktoré je uplatniteľné na opatrenia pomoci v vo forme rizikového financovania, ktoré treba notifikovať Komisii, a to tak aby daný oddiel zahŕňal rozsudok Súdneho dvora z 22. septembra 2020 vo veci C-594/18 P⁴.

Kategória 2: ďalšie objasnenie špecifického obsahu a úrovne dôkazov potrebných na preukázanie konkrétneho zlyhania trhu alebo inej relevantnej prekážky v prístupe k financovaniu v súlade s existujúcou praxou

- a) Z kontroly vhodnosti vyplynulo, že členské štáty majú ťažkosti vyčíslieť predmetnú medzeru vo financovaní. Požiadavka na vyčíslenie medzery vo financovaní je preto teraz proporcionálnejšia, teda bude naďalej platiť len v prípade schém s najväčšími sumami pomoci pre individuálnych prijímateľov. V revidovaných usmerneniach o rizikovom financovaní sa teda budú uvádzať rôzne požiadavky v závislosti od konkrétnej situácie, a to:
  - Vo väčšine prípadov (napr. malé spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou, inovačné spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou, spoločnosti dostávajúce pomoc viac ako desať rokov po zápise do obchodného registra) sa naďalej vyžaduje *ex ante* posúdenie, ktorým sa preukazuje konkrétne zlyhanie trhu (alebo iná relevantná prekážka v prístupe k financovaniu), no za predpokladu, že investícia na jednu spoločnosť neprekračuje limit stanovený vo všeobecnom nariadení o skupinových výnimkách, teda 15 miliónov EUR, už vyčíslenie medzery vo financovaní nie je potrebné.
  - V prípade opatrení rizikového financovania, ktoré sa týkajú finančných nástrojov, pri ktorých účasť súkromného investora neprekračuje minimálne podiely stanovené vo všeobecnom nariadení o skupinových výnimkách, by malo *ex ante* posúdenie navyše poskytnúť podrobné zhodnotenie úrovne a štruktúry zdrojov súkromného financovania pre druh oprávneného podniku v príslušnej zemepisnej oblasti a preukázať, že identifikované zlyhanie trhu alebo inú relevantnú prekážku nie je možné riešiť pomocou opatrení navrhnutých podľa požiadaviek stanovených vo všeobecnom nariadení o skupinových výnimkách.
  - V prípade rizikových finančných investícií prekračujúcich limit stanovený vo všeobecnom nariadení o skupinových výnimkách na oprávnený podnik (t. j. 15

---

⁴ Rozsudok Súdneho dvora z 22. septembra 2020, Rakúsko/Komisia (Hinkley Point C), vec C-594/18 P, EU:C:2020:742.

miliónov EUR) by sa vďaka *ex ante* posúdeniu mala vyčísliť aj medzera vo financovaní (t.j. úroveň neuspokojeného dopytu oprávnených podnikov po financiách) v dôsledku identifikovaného zlyhania trhu (alebo inej relevantnej prekážky).

Celkovo sa týmto návrhom znižuje administratívna záťaž členských štátov, zachováva sa však požiadavka týkajúca sa vyčíslenia medzery vo financovaní v prípade schém, prostredníctvom ktorých sa individuálnym podnikom poskytujú najväčšie sumy pomoci. V prípade ostatných schém zostáva *ex ante* posúdenie preukazujúce zlyhanie trhu (alebo inú relevantnú prekážku) naďalej potrebné, a to v kombinácii s ďalšími ochrannými opatreniami, ktorými sa zabezpečí, aby bola pomoc naďalej úmerná danému zlyhaniu trhu (alebo inej relevantnej prekážke).

- b) Pokiaľ ide o fiškálne nástroje, v bode 149 usmernení o rizikovom financovaní sa celkové investície na prijímateľa doteraz obmedzovali na 15 miliónov EUR v zmysle všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách. Na finančné nástroje sa však žiadne takéto obmedzenie nevzťahuje. Preto sa tento bod usmernení o rizikovom financovaní zosúladiť s pravidlom týkajúcim sa finančných nástrojov, a teda v prípade, že to možno odôvodniť na základe *ex ante* posúdenia, možno na základe tohto bodu aj v prípade fiškálnych nástrojov realizovať rizikové finančné investície, ktoré prekračujú 15 miliónov EUR.

Kategória 3: presnejšie zameranie usmernení o zlučiteľnosti štátnej pomoci s cieľom predísť ich prekrývaniu s oznámením o pojme štátna pomoc

V roku 2016, teda dva roky po nadobudnutí platnosti usmernení o rizikovom financovaní z roku 2014, Komisia uverejnila oznámenie o pojme štátna pomoc, ktoré bolo súčasťou balíka v oblasti modernizácie štátnej pomoci. V tomto oznámení Komisia objasnila svoje chápanie výkladu pojmu štátna pomoc v zmysle zmluvy, a to vrátane vymedzenia, kedy už opatrenie verejnej podpory nepredstavuje štátnu pomoc z dôvodu jeho vykonávania za bežných trhových podmienok. Na základe usmernenia, ktoré sa na daný účel uvádza v oznámení o pojme štátna pomoc, možno oddiel 2.1 „Kritérium súkromného subjektu v trhovom hospodárstve“ revidovaných usmernení o rizikovom financovaní vypustiť, a tak zúžiť ich obsah s cieľom určiť zlučiteľnosť opatrení pomoci.

Kategória 4: zjednodušenie existujúcich formulácií a zosúladenie definícií v záujme lepšej konzistentnosti so všeobecným nariadením o skupinových výnimkách

- a) V usmerneniach o rizikovom financovaní z roku 2014 sa uvádzala *ad hoc* definícia „malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou“, na základe ktorej by malo ísť o spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou, ktorých náklady na výskum, vývoj a inovácie dosahujú aspoň 15 % ich celkových prevádzkových nákladov prinajmenšom počas jedného z troch rokov, ktoré predchádzali prvej investícii v rámci opatrenia štátnej pomoci vo forme rizikového financovania, alebo aspoň 10 % ročne ich celkových prevádzkových nákladov počas troch rokov predchádzajúcich prvej investícii v rámci opatrenia štátnej pomoci vo forme rizikového financovania; V súčasnom znení sa navrhuje zosúladenie tejto definície so všeobecným nariadením o skupinových výnimkách, a to zadefinovaním „inovačných spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou“ ako spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou, ktoré sú zároveň „inovačnými podnikmi“ v zmysle článku 2 bodu 80 všeobecného nariadenia

o skupinových výnimkách. Vzhľadom na uvedené skutočnosti možno za „inovačné spoločnosti so strednou trhovou kapitalizáciou“ považovať viac spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou, ktoré sú preto oprávnené na pomoc vo forme rizikového financovania podľa usmernení o rizikovom financovaní, pretože možno stanoviť inovačný charakter pomoci v zmysle všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách, a to buď na základe externého odborného hodnotenia, v ktorom sa potvrdzuje tento prvok, alebo v prípade, že náklady na výskum a vývoj dosahujú aspoň 10 % celkových prevádzkových nákladov prinajmenšom počas jedného z troch rokov predchádzajúcich danej pomoci.

- b) V oddiele 3 týkajúcom sa pomoci, ktorú je potrebné notifikovať, sa navrhuje úprava aktuálneho bodu 47 písm. c) tak, aby sa opatrenia, na základe ktorých môžu spoločnosti získať pomoc vo forme rizikového financovania viac ako desať rokov po zápise do obchodného registra, posudzovali podľa usmernení o rizikovom financovaní, kým podľa súčasných pravidiel je limit stanovený na viac ako sedem rokov po ich prvom komerčnom predaji.

Cieľom je vyhnúť sa nejasnostiam týkajúcim sa identifikácie „prvého komerčného predaja“, na ktoré sa poukázalo počas kontroly vhodnosti. Vďaka nahradeniu dátumu „prvého komerčného predaja“ dátumom „zápisu do obchodného registra“ ako dátumu začiatku obdobia, počas ktorého môžu podniky vo všeobecnosti dostávať pomoc vo forme rizikového financovania, sa zjednoduší uplatňovanie pravidiel, keďže výklad pojmu „zápis do obchodného registra“ je jednoznačnejší ako výklad pojmu „prvý komerčný predaj“. Pri oprávnených podnikoch, na ktoré sa nevzťahuje povinnosť zápisu do obchodného registra, možno za začiatok desaťročnej lehoty oprávnenosti považovať buď okamih, keď podnik začne vykonávať svoju hospodársku činnosť, alebo keď mu vzniká daňová povinnosť z hospodárskej činnosti. Použitie dátumu zápisu do obchodného registra ako východiskového dátumu je zároveň v súlade s určitými ustanoveniami všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách (napr. článku 22 týkajúceho sa pomoci pre začínajúce podniky).

Navrhuje sa, aby sa príslušné časové obdobie predĺžilo zo siedmich na desať rokov, s cieľom zabrániť faktickému skráteniu časového obdobia oprávnenosti, pretože zápis do obchodného registra sa zvyčajne uskutočňuje pred prvým komerčným predajom. V tejto súvislosti sa v štúdiu uskutočnenej v rámci hodnotenia poukazuje na to, že desať rokov je primerané medzné obdobie na posúdenie oprávnenosti, keďže pri MSP, ktoré majú desať rokov alebo menej, existuje väčšia pravdepodobnosť, že budú pri prístupe k financiám čeliť problémom v porovnaní so skúsenejšími MSP.